

gratia ipsius peccati mortalis, et quomodo. v, 155, n. 53.
 Peccans mortaliter non per se, sed per accedens odio habet honestatem legis. v, 141, n. 15.
 Peccans mortaliter non est paratus mori pro fide ex motivo charitatis, sed ex affectu ad fidem. v, 143, n. 19.
 Peccans mortaliter cum spe penitentiae ultimum finem ponit in creatura, sed non permanentem. v, 146, n. 29.
 Peccans mortaliter ex ignorantia crassa putans se obsequium præstare Deo, ultimum finem ponit in creatura. v, 146, n. 30.
 Peccans mortaliter qualiter iudicet creaturam esse summum bonum. v, 147, n. 32.
 Peccans venialiter non ponit ultimum finem in creatura fruendo illa proprie. v, 149, n. 40.
 Neque ex parte operis, neque ex parte operantis. v, 153, n. 48.
 Existens in peccato mortali, et volens peccare venialiter ex intentione finis ultimi creati, mortaliter peccat. v, 153, n. 48.
 Peccans mortaliter non tenetur statim penitere, sed suo tempore (cum de hoc sit tantum præceptum affirmativum) quia licet non possit omnia peccata venialia collective, seu continuative vitare sine gratia, potest tamen quodlibet designatum vitare. vi, 778, n. 9.
 Peccans in statu puræ naturæ, si convertatur ad Deum finem naturalem, tollet saltem effective aversionem a Deo fine naturali. vi, 878, n. 17.

PELAGIANI.

Pelagianorum error de sufficientia liberi arbitrii. iii, 918, n. 3.

PELAGIUS.

Pelagius Dei efficaciam, et necessitatis primus negator. iii, 142, n. 1.
 Pelagii hæresis ex Origenis et Joviniani errore conflata. iii, 145, n. 8.
 Pelagii error superiorum hereseon colluvies, et farrago. iii, 146, n. 9.
 Pelagius ex Scotia oriundus, in orientem migrans monachum agit, de eoque Isidori Pelusiotæ testimonium. iii, 146, n. 9.
 Pelagii hæresis præcipua. iii, 147, n. 1.
 Pelagii discipulorum de gratia adjuvante, et subsequente sensus. iii, 135, n. 20.

Pelagius ad actiones naturales divinum auxilium, et gratiam omnino negat. iii, 148, n. 3.
 Deinde requiri solum ad facilius, non ad simpliciter. iii, 149, n. 4.
 Pelagii sententia de gratia non data ex meritis, et de gratia remissiva peccatorum. iii, 151, n. 7.
 Item quod gratia ad singulos actus datur. iii, 157, n. 19.
 Quo dolo gratiam internam Pelagius confessus est. iii, 159, n. 22.
 Quid de simultaneo Dei concursu, et de sufficienti auxilio Pelagius senserit, quid item ejus discipuli. iii, 182, n. 14; 186, n. 21.
 Fuit Pelagius impugnator gratiæ, vide hæresis.
 Pelagii discipuli non idem prorsus cum ipso senserunt, gratiam tamen, qualis est in se, nunquam illi admiserunt. iv, 6, n. 7.
 Pelagius non negabat illuminationem objectivam intus factam a Deo. v, 501, n. 32.
 Pelagius, quid nomine gratiæ intelligebat. vi, 744, n. 23.
 Pelagius nomine gratiæ, etiam fatebatur illustrationem internam ex parte intellectus moventem voluntatem. vi, 814, n. 8.

PER.

Spiritus sanctus fit similis Patri, et Filio, et vi suæ processions, per se primo, non per se in quarto modo perseitatis. iv, 160, n. 25, 26.
 Vel fit eis similis, etc. ut persona spirata subsistens, non autem ut persona nata, et propagata. iv, 161, n. 27; 163, n. 31.
 Per se in primo modo, et per se in secundo modo, quid sit. iv, 310, n. 1.
 Per particula in sacra Scriptura æquivalet aliquando particulæ in, non tamen semper. v, 131, n. 50.

PERFECTIO.

Perfectiones aliæ sunt pure increatæ, ut esse actum purum, esse creatorem; aliæ sunt pure creatæ, ut esse dependens, esse factum, esse in potentia, esse positum in prædicamento; aliæ medio modo se habent, quæ ex vi sui formalis conceptus non dicunt determinate perfectionem creatam, neque increatam, potest tamen ad utrumque trahi, et hæc vocari solet perfectio simpliciter simplex. i, 645, n. 1.
 Perfectio simpliciter simplex est quod in

quolibet ente melior sit ipsa quam non ipsa. i, 645, n. 1.

Perfectiones simpliciter simplices ex aliquo adjuncto, ratione cuius limitentur possunt convenire Deo, vel creaturis, possunt esse creatæ vel increatæ. i, 645, n. 1.

Perfectio in alio contenta potest considerari dupliciter, vel quoad essentiam suam sive naturam, vel quoad modum et statum essendi. i, 645, n. 2.

Alio modo perfectio invenitur in re, scilicet materialiter et entitative, alio modo in intellectu intentionaliter et intelligibiliter. i, 645, n. 2.

Perfectiones simpliciter simplices conveniunt Deo, et creaturis analogice, non analogia metaphorica, seu duorum conceptuum, sed analogia proportionata, in qua compatitur analogum esse formaliter et proprie in utroque analogato. i, 647, n. 8.

Nulla perfectio abstrahens a Deo et creaturis, est altior Deo vel æqualis, quia non est ejusdem rationis univocæ in Deo et in creaturis. i, 648, n. 9.

Perfectiones ex suo genere creatæ, et ab intrinseco positæ in prædicamento, non sunt in Deo formaliter eminenter, sed solum virtualiter eminenter. i, 648, n. 10.

Perfectiones quæ sunt in certo genere, ex suo quidditativo conceptu et formali, spectant ad aliud genus, ut animal, equus, lapis. i, 649, n. 12.

Perfectiones creatæ determinati generis non sunt formaliter eminenter in Deo, sed eminenter virtualiter. i, 650, n. 15.

De perfectionibus Dei quæ sunt in ipso formaliter et quæ sunt eminenter vide. ii, 448, n. 3.

Perfectiones naturales sunt effectus prædestinationis. iii, 784, n. 13.

Perfectio seu perfectum, vide bonum.

PERFECTUS.

Non est perfectius semper id quod ordini generationis est posterius. v, 237, n. 32.
 Perfectius est id et quod movet ex parte specificationis, quam quod movet ex parte applicationis, et impulsus. v, 237, n. 32.

PERIPATETICI.

Peripatetici afferebant passiones moderatas per rationem esse bonas; immoderatas

autem malas. vi, 201, n. 12, vide passio et Stoici.

PERMANENTIA.

Permanentia, vide successivus.

PERMISSIO.

Ut posita permissione divina homo cadit in peccatum, ita continuata permissione, peccatum continuatur. iv, 983, n. 3.

PERPETUITAS.

Perpetuitas quomodo pertineat ad beatitudinem. v, 235, n. 24.

Perpetuitas intrinseca est visioni beatæ, et ratione status perfecti competens. v, 277, n. 1.

Moysi, et Paulo data fuit perpetuitas amissibiliter, quia non per modum status. v, 278, n. 5; 299, n. 55.

Beatus in exercitio debet videre perpetuitatem suæ beatitudinis. v, 283, n. 16.

Perpetuitatis beatitudinis cessationem potest velle Deus tamquam præternaturalem ipsi visioni, non ut connaturalem. v, 286, n. 25.

Perpetuitas, seu incorruptibilitas an sit essentialis visioni beatæ. v, 289, n. 33.

Perpetuitatis actualis duratio prædicatum contingens est respectu visionis beatæ. v, 290, n. 35.

Perpetuitas visionis beatæ non ex subjecto, sed ex se debet sumi. v, 295, n. 46.

PERSEVERANTIA.

Perseverantiæ auxilium est inamissibile, et hominem reddit immobilem in bono independentem a libero arbitrio, quam patitur explicationem hæc propositio. iii, 214, n. 32.

Perseverantiæ ad infallibilitatem quid requiratur. iii, 657, n. 7.

Perseverantia non est titulus, sed conditio dandi merita. iii, 684, n. 5.

Perseverantia in bono defuit Angelis malis. iv, 894, n. 33.

Non perseverantia defuit bonis, qui per primum actum, beati sunt effecti. iv, 967, n. 16.

Primus enim ille actus fuit continuatione unus, non autem pure et indivisibiliter unicus. iv, 977, n. 28; 1007, n. 32.

Perseverantia est virtus intendens diurnitatem in operando. v, 840, n. 14, vide quantitas.

Perseverantia ad fortitudinem tamquam pars potentialis illius pertinet. vi, 487, n. 3, vide fortitudo.

Perseverantia in bono usque ad mortem nequit haberi sine gratia speciali. vi, 754, n. 22, vide castitas, contritio, dilectio, gratia specialis, martyrium et tentatio.

Et etiam perseverantia quæ est pro brevissimo tempore, usque ad mortem, conjungendo gratiam cum assecutione finis, quia est donum specialis providentiæ, et effectus principalis prædestinationis. vi, 786, n. 3; 789, n. 12.

Perseverantiæ donum non solum dicit auxilium sufficiens, sed efficax, quo de facto aliquis perseveret usque in finem. vi, 788, n. 9.

Perseverantiæ donum potest salvari aliquando cum sola protectione extrinseca Dei, ut in illis qui statim ac justificantur, sine aliqua operatione moriuntur; aliquando autem requirit etiam auxilia interna. vi, 788, n. 9, 10.

Perseverantiæ donum solum prædestinatis datur, omnibus autem datur auxilium sufficiens ad perseverandum, cum de hoc detur præceptum, et infundatur habitus virtutis perseverantiæ cum aliis virtutibus. vi, 789, n. 11.

Perseverantia alia est donum, quæ consistit in actuali executione perseverantiæ; alia est habitualis, quæ est virtus, quæ datur tam prædestinatis, quam non prædestinatis; illa vero prædestinatis tantum. vi, 786, n. 3; 789, n. 11.

Perseverantia est virtus specialis quando ex propria intentione finis persistit in bono. vii, 447, n. 18.

PERSONA.

Unaquaque Persona singulariter plenus est Deus. iv, 191, n. 11.

Personæ divinæ vere, et realiter distinguuntur inter se. iv, 18, n. 3; 21, n. 6; 22, n. 8.

In Deo nequeunt esse plures Personæ improductæ. iv, 65, n. 46.

Persona, secundum Boetium, est rationalis naturæ individua substantia; vel secundum Richardum a S. Victore, est divinæ naturæ incommunicabilis existentia. iv, 236, n. 1.

Præfert Scotus istam secundam diffinitionem primæ. iv, 237, n. 3.

Objectiones contra primam diffinitionem traditam a Boetio. iv, 239, n. 7.

Solvuntur vero, iv, 240, n. 10.

Persona significat naturam cum quodam modo existendi per se. iv, 242, n. 15.

Persona est nomen commune rationis, ut ly aliquis homo. iv, 247, n. 21.

Persona divina significat relationem, ut subsistentem. iv, 243, n. 17.

Id est, per modum substantiæ. iv, 243, n. 17.

Quæ sit forma constituens in divinis Personas. iv, 392, n. 1, vide origo.

Personæ dignitas requiritur ad meritum. v, 133, n. 54.

Persona ipsa peccans mortaliter est finis cui, et cujus gratia peccati mortalis. v, 437, n. 9, vide pecco.

Persona cui volumus bonum est finis cui. v, 442, n. 17.

Persona conjuncta quid sit. v, 440, n. 33.

Personæ circumstantia quomodo in luxuria variet species illius essentialiter specificæ. v, 851, n. 46, vide circumstantia personæ et luxuria.

Persona sacra habet duas dignitates. vii, 626, n. 35; 629, n. 35.

In persona rationali reperitur ratio formalis objecti virtutis religionis, scilicet consecratio. vii, 626, n. 28.

Quæ personæ dicantur sanctæ, quæ vero sacræ. vii, 642, n. 70.

Tres Personæ divinæ quamvis inter se relative oppositæ, ad creandum indivisibiliter adunantur. vii, 424, n. 14.

Personæ divinæ exhibetur adoratio dulciæ quando motivum actus est aliquid creatum, ut contingit in persona Christi. vii, 428, n. 11.

Dat moralitatem actui secundum quod est circumstantia considerata a ratione ut conditio, seu accidens concomitans actum. vii, 50, n. 15.

Non est terminus formalis incarnationis. viii, 133, n. 9.

Persona Christi est composita compositione ex his. viii, 148, n. 3.

Omnnes tres Personæ divinæ simul possunt assumere eandem naturam. viii, 171, n. 1.

Et si quælibet Persona divina terminaret adæquate intensive naturam assumptam, non tamen intensive. viii, 173, n. 11.

In casu quo tres Personæ divinæ eandem humanitatem assumerent, diceretur unus homo simpliciter. viii, 175, n. 21.

Et similiter si una Persona divina terminaret tres naturas humanas, non dicerentur tres homines simpliciter. viii, 176, n. 23.

Persona divina sanctificat realiter et intrinsece humanitatem. viii, 194, n. 46.

Hæc autem potestas apostolica illi collata nulli episcopatu determinate est alligata, ex institutione evangelica, prout a Christo ante ascensionem facta. vii, 200, n. 6.

Unde S. Petrus aliquo tempore nullum habuit episcopatum. vii, 200, n. 6.

PHANTASIA

Phantasia, et æstimativa in homine discurrunt circa singularia. vii, 336, n. 13.

PERSONALITAS.

Personalitas solum est diligibilis per bonitatem absolutam. viii, 201, n. 44.

Personalitas in divinis. Personalitas id est, quo formaliter constituitur Persona divina, et nihil aliud importat in natura rationali, vel intellectuali, quam subsistentiam, et supposititalitatem in quacumque substantia. iv, 241, n. 12, vide relatio.

PERSUASIO.

Persuasio ad peccatum, vide damnum.

PETITIO.

Petitiones orationis dominicæ convenientes assignantur. vii, 803, n. 1.

PETO.

Petere decentia est circumstantia orationis. vii, 767, n. 23.

Petere aliquid, et illud desiderare pertinet ad diversas virtutes. vii, 768, n. 25.

PETRUS.

S. Petrus non habuit episcopatum Antiochenum firmando ibi Sedem apostolicam absolute, sed ad tempus. vii, 207, n. 20.

Unde adhuc in vita S. Petrus illud dereliquit, et successorem in eo designavit S. Evodium et Romæ fixit sedem. vii, 207, n. 20.

S. Petrus fundamentum et caput Ecclesiæ a Christo constitutus præ cæteris Apostolis. vii, 179, n. 9.

PHANTASIA

Phantasia, et æstimativa in homine discurrunt circa singularia. vii, 336, n. 13.

PHANTASMA.

Phantasma non concurrit cum intellectu agente effective, sed instrumentaliter objective. v, 511, n. 59.

PHARAO.

Pharaonis et Nabuchodonosoris pietas et disparitas. iii, 439, n. 29.

Pharao adhuc obduratus, et excæcatus peccabat, quia dignum se præbuit antea tali obduratione. vi, 827, n. 5.

PHARISÆUS.

Pharisæorum error de Deo et de fato. iii, 142, n. 2.

PHILOPONUS.

Philoponus, vide Trinitas.

PHILOSOPHIA.

Philosophia non habet dirigere finem virtutum neque de ipso tractare sub ratione boni et virtutis, licet tractet sub ratione veri et quidditatis. i, 516, n. 23.

PHILOSOPHUS.

Philosophus christianus non habet fidem de ista veritate: ille Deus est. vii, 30, n. 16. Certior tamen philosophus est de illa quam

gentilis in promptitudine animi, habitu, non actu. vii, 31, n. 19.
Imo majorem certitudinem ille philosophus habere quam gentilis, etiam loquendo de certitudine actuali, defenditur. vii, 31, n. 19.
Semel habita demonstratione non potest ille philosophus uti fide circa eandem propositionem, etiam pro diverso tempore. vii, 31, n. 19.

PHOTINUS.

Photinus Christum negavit Deum. iv, 4, n. 4.
Non tamen negabat propterea Trinitatem. iv, 4, n. 4.

PIETAS.

Pietas est virtus, quæ est pars potentialis justitiæ, et una ex septem speciebus justitiæ non rigore, et est quæ reddit honorem parentibus. vi, 672, n. 18. vide justitia.
Pietatis virtus etiam extenditur ad fratres, et cognatos. vi, 672, n. 18.
Pietatis donum correspondet religioni, et toti materiæ justitiæ, quæ in voluntate est. vi, 666, n. 1.
Pietatis donum, et timoris donum eodem vocabulo nominantur in aliquibus codicibus Hebraicis, Isaia II, non tamen in vulgata. vi, 666, n. 1.
Pietatis donum quomodo, et in quo differat a dono timoris. vi, 666, n. 1.
Pietatis donum a religione infusa differt in eo quod hæc honorat Deum debito beneficii; illud ratione honoris, qui in Deo est. vi, 667, n. 8.
Pietatis donum reverentiam habet exhibere sacris Scripturis altiori modo, quam religio exhibet. vi, 671, n. 16.
Pietatis donum misericordiam aliis habet exhibere. vi, 671, n. 16.
Pietatis donum respicit pro materia primaria exhibere cultum Deo respiciendo ipsum ut patrem, et secundario extenditur ad alias personas, quibus in gratia communicat respiciendo ut fratres; quæ secunda extensio in ordine ad creaturas non convenit religioni, et quare. vi, 671, n. 16.
Pietatis donum quomodo se extendat ad omnem materiam justitiæ, et sub qua ratione formali, et motivo. vi, 675, n. 27.
Pietatis donum præfertur omnibus donis Spiritus sancti appetitivis, scilicet fortitudi-

nis, et timoris; quod quidem intelligitur simpliciter, et considerando dona in ordine ad actus suos; secundum quid autem, et ex parte materia fortitudo præfertur pietati. vi, 710, n. 35.
Virtus pietatis est pars potentialis justitiæ, non quia deficit a ratione debiti, sed quia non potest reddere æquale. vii, 861, n. 12.
Abstrahit a Filio adoptivo, et naturali. viii, 619, n. 6.

PISCINA.

Piscina Hispanica ad sacrum baptismum ministrandum divinitus repleta. vii, 965, n. 43.
Piscinæ Hispanicæ lymphæ haustu nullatenus minuuntur. vii, 966, n. 15.
Piscinæ Hispanicæ, illiusque miraculi mira comprobatio. vii, 966, n. 15.

PISCIS.

Quando dicit Scriptura quod Deus creavit cete grandia, non est accipiendum ly creavit in sensu riguroso, pro creatione ex nihilo, nam ad productionem illorum usus est materia aquæ, sed ita dixit, ut exprimat specialem efficientiæ modum, et proprium Dei. ii, 754, n. 5.
Pisces sunt crassiores avibus, et substantiæ magis aqueæ. ii, 756, n. 7.
Pisces facti sunt ex aqua crassiori. ii, 756, n. 7.

PIUS.

Piæ affectionis habitus potest dari in Angelis circa res naturales. vi, 267, n. 37.
Pia affectio non est virtus perfecta, sed quædam dispositio, et sic non connectitur cum virtutibus, sicut neque attritio supernaturalis. vi, 550, n. 59.
Pia affectio supernaturalis est quoad substantiam. vi, 550, n. 59.
Judicium præcedens piæ affectionem est supernaturale, evidentiam credibilitatis importans, et sic est evidens practice, non speculative. vi, 763, n. 10.
Pia affectio voluntatis requiritur ad ipsam

specificationem actus credendi. vii, 77, n. 3.
Pia affectio voluntatis necessario requiritur quoties de novo aliqua veritas creditur. vii, 81, n. 4.
Pia affectio ad credendum est supernaturalis, non solum quantum ad modum, sed etiam quantum ad substantiam. vii, 72, n. 45.
Ad illam requiritur auxilium gratiæ supernaturale. vii, 72, n. 45.
Requiritur etiam antecedere iudicium supernaturale, quod tamen non est assensus fidei. vii, 82, n. 6.
Ad generandam piæ affectionem credendi, licet requiratur iudicium de credibilitate, non tamen sufficit. vii, 82, n. 7.
Unde ulterius requiritur iudicium practicum proponens objectum voluntati in ratione boni, et convenientis. vii, 84, n. 13.
Ad piæ affectionem eliciendam requiritur principium in voluntate per modum habitus. vii, 81, n. 1.
Iste habitus piæ affectionis non est directus, et per se virtus moralis, sed qualitas quædam habitualis reductive pertinens ad fidem. vii, 89, n. 6.
Neque est quarta virtus theologica. vii, 334, n. 22.

PLANTA.

Num tertia die opificii mundi omnes species plantarum fuerint productæ, vide terra.
Plantæ quomodo habeant finem determinationem a natura. v, 43, n. 34, vide brutum.

PLATONICI.

Platonici errarunt circa mentem divinam, eam esse primam creaturam asserentes. iv, 4, n. 4, 5.

PLURALITAS.

Pluralitas Personarum in divinis, vide productio.
Perfectio relativorum stare non potest sine pluralitate. iv, 73, n. 13; 74, n. 15.
Pluralitas rerum in divinis, est pluralitas relationum subsistentium oppositarum. Ex

quo non sequitur compositio in divinis. iv, 295, n. 13, vide numerus.

POENA.

In dæmonibus duplex est poena, scilicet poena damni, et poena sensus. iv, 1010, n. 1.
Poena sensus in eis non est phantastica, neque falsa, sed vere, et in re est affligens. iv, 911, n. 24, vide ignis.
Proinde qui intentionalem, vel moralem tantum afflictionem pro poena provenire dixerunt, sunt valde diminuti, circa explicationem illius objecti afflictivi. iv, 1016, n. 10.
Poena ignis ponit aliquid contrarium in spiritu, non quod corrumpat, sed quod liget, et impediat operationes naturales. iv, 1026, n. 29, vide ligo.
Diabolus quibusdam persuadet poenas inferni esse aliquando finiendas. iv, 982, n. 2.
In sententia Arrubalis poena sensus non est distincta realiter, sed tantum modaliter, vel ratione ratiocinante a poena damni. iv, 1017, n. 12.
In sententia autem patris Alarcon poena sensus est tantum ficta apprehensio. Probatur autem quod sit falsa illius opinio. iv, 1024, n. 24, 25.
Quando solvitur Angelus malus, et finitur operari id, quod intendit, poena ejus non cessat, sed mutatur materialiter non formaliter: semper enim, et ubique dæmones cruciantur. iv, 1027, n. 30; 1028, n. 31.
Poenæ damnatorum augentur propter invariabilitatem. vii, 954, n. 5.
Poenarum damnatorum vicissitudo vix potest explicari. vii, 955, n. 6.
Poenæ damnatorum inexplicabiles, et incogitabiles. vii, 955, n. 7.
In poenis damnatorum duo maxime attendenda, et quæ. vii, 953, n. 8.
In poenis damnatorum aliqua admittitur vicissitudo, seu variatio. vii, 956, n. 9.
Poenæ damnatorum variæ, et multiplices. vii, 956, n. 9.
Poenarum varietas non afferet damnatis aliquid refrigerium. vii, 957, n. 11, vide damnatus.
Poena non amatur directe a Deo. viii, 111, n. 63.

POENITENTIA.

Pœnitentia, redemptio, punitio, etc. quomodo sint effectus prædestinationis. iii, 798, n. 18.

Pœnitentia virtus non potest elicere actum doloris in statu innocentiae, aut beatitudinis, cum nullum sit peccatum, elicit tamen actum electionis, et gaudii de dolore habito peccati, vel possibili haberi, et sic datur in talibus statibus hæc virtus, quia ratione naturæ capacitas est ad peccatum, licet non sit ratione status. vi, 713, n. 6.

Unde ubi non est capacitas peccati non est hæc virtus pœnitentiæ. vi, 539, n. 25.

Pœnitentiam dari infusam a Deo est ita certum, quod oppositum asserere est proximum errori. vi, 512, n. 9.

Pœnitentia consistit in medio, et potest esse peccatum per excessum in illa, ut in Juda patet, qui pœnitendo peccavit desperando. vi, 529, n. 18, vide sacramentum pœnitentiæ.

Perfectior est pœnitentiæ quam religio acquisita, non vero infusa. vii, 702, n. 32.

Virtus est pœnitentiæ distincta a religione. vii, 83, n. 7.

Pœnitentiæ virtus continetur sub justitia commutativa. vii, 84, n. 9.

Petrus Oxomensis non recte sentiens de pœnitentiæ sacramento, probante Sixto IV, damnatus. vii, 585.

Pœnitentiæ sacramentum a reliquis distinctum, fides docet. ix, 576.

Joannis locus de illo vindicatus. ix, 581.

Omnino tempore et statu post peccatum, necessaria pœnitentia, ut sacramentum novæ legis a Christo immediate post resurrectionem institutum. ix, 586.

Sacramenti pœnitentiæ forma necessaria in verbis posita: Absolvo te, sola necessaria et sufficientia: haud tamen facile preces, aliaque ex Ecclesiæ usu et pro sacramento maiestate omittenda. ix, 588.

Invocatio Trinitatis, sacerdotis arbitrio relicta: omittens a peccatis tuis, videtur graviter peccare. ix, 592.

Sensus formæ, sacramentum absolutionis impendo, sententia S. Thomæ. Præsumptuosum illi et pene erroneum, proferendam esse modo deprecativo aut optativo. Vera sunt ejus verba etiam in sacramento infirmi, et cum jam per contritionem charitate formatam remissa sunt peccata, vel alias expiata. ix, 593.

Sacramentum pœnitentiæ, pœnitentis confessione constat et sacerdotis absolutione,

proque illis supponit: peccata materia remota et circa quam ipsa destruenda et connotata. ix, 599.

Tenetur dubius an commiserit, vel an sit mortale, quod commisit, confiteri: quod est dubium facti, non legis. ix, 604.

Contritio seu attritio supernaturalis ex motivo et principio necessaria, ut sit pars sacramenti: non tamen sufficiens ut disponat ad illius effectum, nisi dolor ipse sit cum spe veniæ et efficaci emendationis proposito: quod cum ignoranti bona fide abest, fit sacramentum informe. ix, 608, 627.

Fictio ut tollatur. ix, 6 5.

Nulla est absolutio sacramentalis in absentia; idque ex ipsa Christi institutione et tribunalis natura, quod exercetur in hoc sacramento: absolvendus tamen moribundus, quem testentur qui adsunt, pœnitentiam expetiisse priusquam sensibus destitueretur; fuit hæc perpetua praxis Ecclesiæ; nec illi Clemens VIII detractum voluit sua constitutione. ix, 625.

Habet et pœnitentia, quod sit res et sacramentum: idque illi cum reliquis novæ legis sacramentis commune est: contritionem scilicet ut subordinatur absolutioni, et significat dandam gratiam ex ipsa vi sacramenti. ix, 620.

Pœnitentia virtus, species justitiæ est, sed imperfecta: ex se non inolinans ad faciendum æquale, quod illud creaturæ ad Deum offensum impossibile est. Ac nec charitas, nec religio est, sed ipsa per se virtus ex speciali motivo. ix, 647.

Pœnitentia effective moraliter expellit peccatum. Operari eam physice mediate ad justificationem, probabile: effective in se, formaliter in effectu, sed quasi materialiter et mediate, disponendo subjectum ut sit capax gratiæ a Deo recipiendæ, et cooperando in sua justificatione. ix, 659.

Per pœnitentiam reviviscunt merita, reditque deperdita gratia: non autem per sequens peccatum redeunt peccata remissa. Pro ratione dispositionis, qua quis resurgit, plus aut minus recipit de gratia amissa: totum vero, cum in instanti separationis se anima per actum ferventiorum plene disponit. ix, 692.

POENITEO.

Pœnitens, vide confessarius.

POLITICUS.

Politice virtutes sunt, quæ communiter usi-

tantur apud homines, quibus virtutibus utuntur in rebus temporalibus moderate. vi, 707, n. 25.

Differuntque accidentaliter a virtutibus purgatoriis, et purgati animi; possuntque ab illis etiam essentialiter differre secundum aliam considerationem. vi, 907, n. 25.

Politice virtutes, et purgatoriæ, et purgati animi dantur tam in ordine supernaturali, quam naturali. vi, 707, n. 25.

POLLUTIO.

Pollutio nocturna quomodo reddatur voluntaria in sua causa, et mala. vi, 93, n. 40.

Pollutio secuta ad actionem, ad quam exercendam tenetur quis ex urgente necessitate, non est imputabilis ad culpam. vi, 151, n. 23, vide aborsus.

POPULUS.

Populus Romanus non habuit jus eligendi papam, sed solum illi conveniebat electionem factam a clero admittere, et admittendo approbare. vii, 225, n. 24.

Postea iste consensus populi ab electione exclusus est. vii, 225, n. 24.

POSITIO.

Positiones, id est, prima principia, vide principium.

POSITIVUS.

Positivum illud in peccato, quod fundat privationem, quid sit. v, 749, n. 79.

POSSE.

Sæpe variatur appellatio ly posse quando est sermo de libertate. iv, 917, n. 33; 918, n. 34, vide sensus compositus et divisus.

POSSESSIO.

Possessio, vide assecutio, beatitudo, comprehensio et visio.

Possessio, et tentionem dicit, et jus utendi re tenta. v, 222, n. 58.

Possessio Dei per visionem ipsius fit. v, 222, n. 58.

Possessio quomodo definiatur. vi, 145, n. 4.

Possessionis jus quando dubitatur ad quem pertineat, favendum est reo. vi, 151, n. 23.

POSSIBILIS.

Possibile et impossibile petuntur ex ratione repugnantiae, vel non repugnantiae, sed explicanda est repugnantia, vel non repugnantia penes habitudinem terminorum, quatenus prædicatum subjecto repugnat, vel non repugnat. ii, 478, n. 4.

Non impedit dari ideam de re possibili. iii, 280, n. 9.

Quomodo Deus cognoscat creaturas possibles, vide scientia Dei.

Possibilia nec libere nec necessario amantur. iii, 282, n. 12.

Possibiles creaturæ consideratæ in statu possibilitatis, ut tollentis esse, et ordinem ad esse non possunt amari, bene tamen alias, sed non a Deo. v, 571, n. 15.

POSSIBILITAS.

Possibilitas petitur ex ipsa ratione repugnantiae. ii, 478, n. 4.

Status non repugnantiae cum exclusione actualis existentiae pro aliqua differentia temporis, dicitur status puræ possibilitatis. ii, 479, n. 5.

Possibilitas creaturarum quid. iii, 892, n. 6, vide creatura.

Possibilitatis status nullam bonitatis rationem includit. iii, 277, n. 5.

Possibilitas ad esse duplex, activa et passiva, utraque explicatur. iii, 280, n. 9.

Possibilitatis status qui. iii, 280, n. 9.

Possibilitas incarnationis non probatur a D. Thoma in argumento Sed contra, bene tamen in corpore articuli. vii, 1, n. 1.

POSSEDEO.

Possidentis conditio ut sit legitima requirit detentionem rei, et bonam fidem sine dolo. vi, 145, n. 4, vide dubium.